

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยแนวทางการพิจารณากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูชั้นก่อนฟ้องคดี

พ.ศ. ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า “ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยแนวทางการพิจารณากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูชั้นก่อนฟ้องคดี พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อกำหนดนี้

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

“ศาล” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

“ผู้อำนวยการสถานพินิจ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

หมวด ๑

การพิจารณากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

ข้อ ๔ เมื่อพนักงานอัยการให้ความเห็นชอบต่อแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่ผู้อำนวยการสถานพินิจเสนอแล้ว ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจรายงานพร้อมเสนอแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูต่อศาลที่มีเขตอำนาจทราบโดยเร็ว

ข้อ ๕ เมื่อศาลได้รับรายงานตามข้อ ๔ แล้ว ให้ศาลพิจารณาว่ากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม

กรณีเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันหรือกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ถือข้อหาที่มีอัตราโทษสูงสุดเป็นเกณฑ์

(๒) เด็กหรือเยาวชนไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) เด็กหรือเยาวชนสำนึกในการกระทำ

(๔) มีการนำ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สภาพร่างกาย สภาพจิต อาชีพ ฐานะ และเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กหรือเยาวชนมา พิจารณาแล้ว

(๕) ผู้เสียหายทุกคน และเด็กหรือเยาวชนเป็นรายบุคคลต้องให้ความยินยอม ในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูแล้ว

ในกรณีที่ผู้เสียหายมีวุฒิภาวะพอที่จะให้ความยินยอมได้เอง บุคคลอื่นผู้มี อำนาจจัดการแทนจะให้ความยินยอมโดยขัดต่อความประสงค์ของผู้เสียหายไม่ได้

(๖) ในการประชุมเพื่อจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูอย่างน้อยต้องมีฝ่ายเด็ก หรือเยาวชนฝ่ายผู้เสียหาย และนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมประชุมด้วย

(๗) มีการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและเสนอแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่จัดทำ แล้วเสร็จต่อพนักงานอัยการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนสำนึกในการกระทำ

(๘) แผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูต้องไม่มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ของเด็กหรือเยาวชน เว้นแต่เป็นการกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ของเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือเพื่อ คุ่มครองประโยชน์สาธารณะ และต้องไม่มีลักษณะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ เด็กหรือเยาวชน

(๙) แผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่กำหนดให้ทำงานบริการสังคมหรือทำงาน สาธารณประโยชน์ ต้องกำหนดเวลาการทำงานไม่เกินสามสิบชั่วโมง

(๑๐) กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูต้องมีความ เหมาะสม แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งปี

(๑๑) ผู้เสียหายทุกคนและเด็กหรือเยาวชนเป็นรายบุคคลต้องให้ความยินยอมที่ จะปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูแล้ว

(๑๒) ไม่มีกระบวนการหรือพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริงอื่นใดที่จะเป็นเหตุทำให้ กระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมวด ๒

การพิจารณาและไต่สวนเพื่อมีคำสั่ง

ข้อ ๖ ในการพิจารณาตามข้อ ๕ ให้ศาลเรียกเด็กหรือเยาวชน และผู้เสียหาย มาสอบถาม

ศาลอาจเรียกผู้อำนวยการสถานพินิจ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องมาสอบถาม หรือมีคำสั่งให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ข้อ ๗ เมื่อศาลพิจารณาแล้วไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้แจ้งผู้อำนวยการสถานพินิจทราบ

ในกรณีที่มีคำร้องขอหรือศาลเห็นเองว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูอาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลหมายเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถาม หรือไต่สวนได้

เมื่อศาลได้แจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจทราบตามวรรคหนึ่งแล้ว ต่อมาความปรากฏต่อศาลเอง หรือมีคำร้องขอว่ากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลไต่สวนและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๘ ในการพิจารณาหรือไต่สวน หากได้ความว่ากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งตามข้อ ๕ ให้ศาลมีคำสั่งว่ากระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่ชอบด้วยกฎหมาย แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมเหตุผลให้ผู้อำนวยการสถานพินิจเพื่อส่งคดีเข้าสู่การดำเนินคดีตามปกติต่อไป

หากเหตุแห่งการไม่ชอบด้วยกฎหมายของกระบวนการนั้นอยู่ในวิสัยที่อาจแก้ไขได้ ทั้งเป็นประโยชน์แก่เด็กหรือเยาวชนและผู้เสียหาย ก็ให้ศาลสั่งตามที่เห็นสมควร แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมเหตุผลให้ผู้อำนวยการสถานพินิจทราบและดำเนินการ

เมื่อศาลมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งให้พนักงานอัยการ และผู้อำนวยการสถานพินิจทราบและดำเนินการโดยเร็ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ดิเรก อิงคินันท์

ประธานศาลฎีกา